

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΚΟΜ(90) 306 τελικό

Βρυξέλλες, 6 Ιουλίου 1990

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την κατάργηση της Οδηγίας του Συμβουλίου 75/404/ΕΟΚ (1)
για τον περιορισμό της χρησιμοποίησης φυσικού αερίου
σε σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Το Φεβρουάριο του 1975, λίγο μετά την πρώτη πετρελαϊκή κρίση, το Συμβούλιο εξέδωσε την Οδηγία του Συμβουλίου 75/404/ΕΟΚ (1) σχετικά με τον περιορισμό της χρησιμοποιήσεως φυσικού αερίου στους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής. Η Οδηγία υποχρεώνει τα κράτη μέλη να επιτρέπουν, υπό όρους που καθορίζονται από την Οδηγία, τη σύναψη νέων συμβάσεων για την προμήθεια φυσικού αερίου στους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής, την ανανέωση συμβάσεων μόλις αυτές λήξουν και την κατασκευή νέων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, οι οποίοι χρησιμοποιούν φυσικό αέριο. Όλες οι άδειες πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή, και να αιτιολογούνται.

2. Στο Συμβούλιο Ενεργείας της 11ης Μαΐου 1989, πραγματοποιήθηκε ανταλλαγή απόψεων στο θέμα της χρησιμοποιήσεως φυσικού αερίου στους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής. Το Συμβούλιο σημείωσε ότι η Επιτροπή δεν είχε την πρόθεση να προτείνει την κατάργηση της Οδηγίας την εποχή αυτή. Από τότε, οι συζητήσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθώς και οι συζητήσεις με τα κράτη μέλη και τη βιομηχανία οι οποίες αφορούσαν τις προτάσεις της Επιτροπής για την ανάπτυξη μιας εσωτερικής αγοράς ενέργειας και οι συζητήσεις και τα συνέδρια (2) για τις προοπτικές του ενεργειακού τομέα κατά τις επόμενες δεκαετίες έχουν δείξει ότι κερδίζει έδαφος η άποψη για την κατάργηση της Οδηγίας. Η Οδηγία θεωρείται από πολλούς ότι είναι ακατάλληλη υπό τις παρούσες συνθήκες και ότι αποκλίνει από τις σημερινές τάσεις στη χάραξη των πολιτικών.

3. Η Επιτροπή συνεχίζει τις εργασίες της για την αναθεώρηση των μακροπρόθεσμων ενεργειακών στόχων της Κοινότητας καθώς και τις ενέργειές της για την ανάπτυξη μιας ενιαίας εσωτερικής αγοράς. Η Ανακοίνωση εκφράζει τη γνώμη της Επιτροπής ως προς τη σημερινή χρησιμότητα της Οδηγίας και προτείνει την κατάργησή της.

(1) ΕΕ αριθ. L 178, 9.7.1975, σ. 24

(2) π.χ. - Στο συνέδριο "Ενέργεια για τον Επόμενο Αιώνα - οι Ευρωπαϊκές προοπτικές (3-4 Μαΐου, Βρυξέλλες) υπήρξε συμφωνία ότι το μερίδιο του φυσικού αερίου στην παγκόσμια ζήτηση ενέργειας πρόκειται και πρέπει να αυξηθεί σημαντικά στη δεκαετία του 1990 και πέρα από αυτή. Στο πλαίσιο της Κοινότητας, η Οδηγία θεωρείται ως άχρηστος περιορισμός στην ανάπτυξη.

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

4. Η Οδηγία άρχισε να ισχύει την εποχή που οι αντιλήψεις για την ενεργειακή οικονομία ήταν διαφορετικές από τις σημερινές. Αυτό διαφαίνεται από τις εξής παραπομπές που έχουν ληφθεί από το προοίμιο της Οδηγίας :

- ότι το φυσικό αέριο είναι μία τέτοιου είδους ενεργειακή πηγή για την Κοινότητα αλλά οι διαθέσιμες ποσότητες είναι περιορισμένες,
- ότι τα αποθέματα του φυσικού αερίου πρέπει να διατηρούνται για να χρησιμοποιούνται κατά προτεραιότητα στις εφαρμογές αυτές στις οποίες αναμένεται ότι θα αποφέρουν το μεγαλύτερο όφελος,
- ότι το φυσικό αέριο πρέπει συνεπώς να μετατρέπεται σε ηλεκτρική ενέργεια τότε μόνο όταν δεν είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί για άλλους σκοπούς, ή στις περιπτώσεις όπου αυτό είναι τεχνικά ή οικονομικά αναγκαίο.

5. Με άλλα λόγια, η βασική φιλοσοφία την εποχή που εγκρίθηκε η Οδηγία ήταν ότι τα αποθέματα φυσικού αερίου ήταν περιορισμένα και ότι το αέριο έπρεπε να διαφυλαχθεί για ορισμένες αγορές. Σήμερα είναι γνωστό ότι τα αποθέματα φυσικού αερίου είναι πολύ μεγαλύτερα από όσο πιστευόταν κατά την εποχή αυτή και ότι τα αποθέματα αυτά δεν προκαλούν, από ποσοτική άποψη, ανησυχίες. Ο βασικός λόγος για την έγκριση της Οδηγίας έχει συνεπώς πλέον πάψει να ισχύει.

6. Ούτως ή άλλως, η Οδηγία δεν απαγορεύει πλήρως τη χρήση φυσικού αερίου στους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής. Αντίθετα, περιλαμβάνει έναν αριθμό ειδικών παρεκκλίσεων (3), ιδίως για περιβαλλοντικούς και οικονομικούς λόγους.

7. Από το 1975, η προστασία του περιβάλλοντος έχει γίνει ένα σημαντικό στοιχείο της κοινοτικής πολιτικής και για το λόγο αυτό έχει ενισχυθεί από ειδικές διατάξεις για την προστασία του περιβάλλοντος στην Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη. Αυτό είναι ιδιαίτερα σαφές στον τομέα των εκπομπών στην ατμόσφαιρα, ιδιαιτέρως του SO₂ και των NO_x.

(3) Άρθρο 1 (3) τελευταίο εδάφιο, Άρθρο 4.

Έχει θεσπιστεί κοινοτική νομοθεσία για τον περιορισμό των εκπομπών των ρύπων αυτών από τις μεγάλες εγκαταστάσεις (στις οποίες περιλαμβάνονται και οι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής (4) και υπάρχει εντεινόμενος προβληματισμός για τις εκπομπές CO₂ (φαινόμενο του θερμοκηπίου). Η Επιτροπή δημοσίευσε ένα πρώτο έγγραφο για την πολιτική στον τομέα της ενέργειας και του περιβάλλοντος τον Φεβρουάριο του 1990 (5), στο οποίο εξετάζονται οι διάφορες επιλογές πολιτικής για την αντιμετώπιση του προβλήματος της αλλαγής του παγκοσμίου κλίματος. Η αύξηση της χρησιμοποίησης φυσικού αερίου εξετάζεται διεξοδικά στο έγγραφο αυτό (6).

8. Από τη φύση του το φυσικό αέριο είναι καθαρότερο από τα συμβατικά καύσιμα όσον αφορά τις ατμοσφαιρικές εκπομπές. Οι εκπομπές SO₂ είναι πολύ χαμηλές και μάλιστα χαμηλότερες από αυτές που προκύπτουν από τον άνθρακα με χαμηλή περιεκτικότητα θείου κατά ένα συντελεστή χίλια. Οι εκπομπές NO_x είναι οι μισές από αυτές που προέρχονται από τα στερεά καύσιμα και κατά ένα τρίτο χαμηλότερες από αυτές που προέρχονται από το πετρέλαιο που χρησιμοποιείται σε καυστήρες συμβατικού κύκλου μολονότι οι εκπομπές NO_x ενδέχεται να είναι υψηλότερες σε εγκαταστάσεις συνδυασμένου κύκλου. Το πρόσθετο κόστος (κεφαλαίου και λειτουργικό) το οποίο απαιτείται για τη συμμόρφωση με τα πρότυπα περιορισμού των εκπομπών μπορεί να είναι πολύ χαμηλότερο στην περίπτωση του φυσικού αερίου σε σύγκριση με τα άλλα ορυκτά καύσιμα.

9. Όσον αφορά τις εκπομπές CO₂ ανά μονάδα παραγόμενης θερμικής ενέργειας, οι εκπομπές από το φυσικό αέριο είναι το ένα τρίτο ως το ήμισυ των αντίστοιχων από τον άνθρακα και τα δύο τρίτα των εκπομπών από το πετρέλαιο, αν και οι εκπομπές ορισμένων άλλων αερίων που παίζουν ρόλο στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, όπως το μονοξειδίο του άνθρακα και το μεθάνιο, είναι κάπως υψηλότερες απ'ό,τι στην περίπτωση των άλλων καυσίμων.

10. Δεν εκπλήσσει συνεπώς το γεγονός ότι αντιμετωπίζοντας την υποχρέωση να συμμορφωθούν προς τις απαιτήσεις για την προστασία του περιβάλλοντος στο θέμα των αερίων εκπομπών, οι οργανισμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας τείνουν να προτιμούν τη χρησιμοποίηση του φυσικού αερίου. Η οδηγία επιτρέπει του φυσικού αερίου αλλά ούτε παρεμποδίζει ούτε ενθαρρύνει ή ανιστά τη χρήση φυσικού αερίου για λόγους περιβαλλοντικής προστασίας. Η οδηγία συνεπώς δεν συμβάλλει στην εφαρμογή της πολιτικής της Κοινότητας στο θέμα αυτό.

(4) ΕΕ αριθ. L 336, 7.12.1988

(5) Έγγραφο COM (89) 369 τελικό της 8.2.1990

(6) /

11. Όσον αφορά την οικονομική πλευρά της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φυσικό αέριο, οι τεχνολογικές εξελίξεις, ιδίως στον τομέα του σχεδιασμού αεροστροβίλων έχουν επιτρέψει την εγκατάσταση μονάδων ηλεκτροπαραγωγής με συντομότερο χρόνο κατασκευής χαμηλότερες δαπάνες κεφαλαίου και λειτουργίας και υψηλότερη αποδοτικότητα απ'ότι οι συμβατικοί κύκλοι οι οποίοι χρησιμοποιούν άλλα ορυκτά καύσιμα. Πράγματι ορισμένα από τα σημερινά προγράμματα κατασκευής σταθμών ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν φυσικό αέριο βασίζονται στις πλέον πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις και για το λόγο αυτό έχουν οικονομικά πλεονεκτήματα. Με ανταγωνιστικές τιμές φυσικού αερίου, η χρήση των μονάδων αυτών παρουσιάζει σαφώς πλεονεκτήματα όσον αφορά το κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και συνεπώς όσον αφορά τις τιμές που πληρώνει ο κατασκευαστής. Υπάρχουν συνεπώς ισχυροί λόγοι για τη χρησιμοποίηση φυσικού αερίου υπό τις κατάλληλες προϋποθέσεις. Η οδηγία επιτρέπει ειδικά τη χρησιμοποίηση φυσικού αερίου για οικονομικούς λόγους αλλά δεν περιλαμβάνει ορισμό των οικονομικών παραγόντων και δεν επιτρέπει την αντικειμενική επιλογή μεταξύ των διαφορετικών προτάσεων.

12. Είναι αλήθεια ότι η οδηγία αποτελεί πηγή πληροφοριών για την Επιτροπή λόγω των ανακοινώσεων τις οποίες υποχρεώνονται να υποβάλλουν τα κράτη μέλη για να τους χορηγηθούν άδειες σύμφωνα με τους όρους της οδηγίας. Η οδηγία, ωστόσο, δεν προβλεπόταν να χρησιμεύσει ως ενημερωτικό μέσο. Όσον αφορά τις νέες επενδύσεις σε σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής οι οποίες χρησιμοποιούν φυσικό αέριο, η Επιτροπή διαθέτει άλλα μέσα για να συγκεντρώσει τις πληροφορίες αυτές (7). Εκτός αυτού, οι πληροφορίες σχετικά με τις συμβάσεις για την προμήθεια φυσικού αερίου δεν διατυπώνονται κατά τρόπο που να επιτρέπει να εξαχθεί εύκολα από αυτές η ετήσια χρησιμοποίηση αερίου. Υποχρέωση των διοικήσεων των κρατών μελών και των οργανισμών ηλεκτροπαραγωγής να ανακοινώνουν στην Επιτροπή τις απαιτούμενες πληροφορίες και η επεξεργασία των πληροφοριών αυτών από την Επιτροπή μπορούν μόνο να αιτιολογηθούν εφόσον οι ανακοινώσεις παρέχουν ένα αποτελεσματικό μέσο για την παρακολούθηση των εξελίξεων όσον αφορά την χρήση φυσικού αερίου σε σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής. Η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι η διατήρηση της οδηγίας είναι αιτιολογημένη λόγω της χρησιμότητάς της ως μέσο για την παρακολούθηση.

(7) Πληροφορίες που παρέχονται σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου 1056/72 και από τις επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρισμού.

ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

13. Κατά την αναθεώρηση των μακροπρόθεσμων στόχων της Κοινότητας, μεταξύ των οποίων η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού παίζει σημαντικό ρόλο, η Επιτροπή θα εξετάσει τις επιπτώσεις από την μεσοπρόθεσμη και την μακροπρόθεσμη εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης φυσικού αερίου προς τα τέλη του αιώνα και μετέπειτα. Οποιοδήποτε και να είναι το αποτέλεσμα αυτής της εξέτασης, είναι προφανές ότι η Οδηγία δεν αποτελεί μέσο για τον έλεγχο, ή έστω για την αποτελεσματική παρακολούθηση της χρησιμοποίησης του φυσικού αερίου στους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής υπό τις σημερινές συνθήκες. Αν μία τέτοιου είδους ανάγκη δημιουργηθεί στο μέλλον, η Επιτροπή θα διατυπώσει κατάλληλες προτάσεις οι οποίες δεν θα έχουν τη μορφή της Οδηγίας που ισχύει σήμερα. Η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι η απόφαση για την κατάργηση ή τη διατήρηση της Οδηγίας πρέπει να αναβληθεί έως ότου περατωθεί η αναθεώρηση των μακροπρόθεσμων στόχων της Κοινότητας.

14. Η ανάπτυξη της εσωτερικής ενεργειακής αγοράς απαιτεί ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις βασικές ενεργειακές ανάγκες της Κοινότητας, την περιβαλλοντική πολιτική και τις άλλες πολιτικές, η προσέγγιση στο θέμα της χρησιμοποίησης πρωτογενών ενεργειών για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να χαρακτηρίζεται ως έναν βαθμό από ομοιογένεια στο σύνολο της Κοινότητας, και ότι οι δυνάμεις της αγοράς πρέπει να παίζουν ένα σημαντικό ρόλο. Είναι ήδη προφανές ότι η χρήση φυσικού αερίου θα παίζει έναν όλο και σπουδαιότερο ρόλο στην ενεργειακή οικονομία της Κοινότητας και ιδιαίτερα στον τομέα των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής. Η διατήρηση της Οδηγίας είναι στο σημείο αυτό αντιφατική και συνεπώς ανεπιθύμητη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

15. Πρέπει πράγματι να αποκλεισθεί ότι υπό τις σημερινές συνθήκες η Κοινότητα θα θεσπίσει ειδική νομοθεσία όπως είναι η Οδηγία με την οποία θα περιορίζεται η χρησιμοποίηση του φυσικού αερίου στους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής.

16. Η Επιτροπή θεωρεί ότι για όλους τους παραπάνω λόγους, η Οδηγία δεν είναι χρήσιμη ούτε για τον έλεγχο και την παρακολούθηση της χρησιμοποίησης φυσικού αερίου στους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής και ότι είναι δυνατό να οδηγήσει σε σύγχυση όσον αφορά την κοινοτική πολιτική στον τομέα αυτό. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Οδηγία αποτελεί ένα περιττό διοικητικό εμπόδιο και πρέπει να καταργηθεί. Στην ανακοίνωση αυτή επισυνάπτεται πρόταση Οδηγίας του Συμβουλίου με την οποία καταργείται η υπάρχουσα Οδηγία.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την κατάργηση της Οδηγίας του Συμβουλίου 75/404/ΕΟΚ (1)
για τον περιορισμό της χρησιμοποίησης φυσικού αερίου
σε σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη ,

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 103 παράγραφος 4*

την πρόταση της Επιτροπής*

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου*

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής*

Εκτιμώντας :

ότι η εφαρμογή μιας κοινοτικής ενεργειακής πολιτικής αποτελεί στόχο της Κοινότητας,

ότι η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Κοινότητας απαιτεί την ανάπτυξη όλων των πηγών ενέργειας*

ότι το φυσικό αέριο είναι μία τέτοιου είδους πηγή η οποία έχει ειδικά πλεονεκτήματα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από την άποψη της μείωσης των εκπομπών ανεπιθύμητων ουσιών στην ατμόσφαιρα*

ότι η τεχνολογική πρόοδος επιτρέπει τη χρησιμοποίηση του φυσικού αερίου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σε μονάδες ηλεκτροπαραγωγής οι οποίες παρουσιάζουν πλεονεκτήματα χαμηλότερου κόστους κεφαλαίου και λειτουργίας, υψηλότερης αποδοτικότητας μετατροπής και βελτιωμένη λειτουργική ευελιξία σε σύγκριση με τις μονάδες που χρησιμοποιούν άλλα καύσιμα*

ότι η ισχύουσα Οδηγία του Συμβουλίου 75/404/ΕΟΚ (1) εκδόθηκε σε μία εποχή όπου το επίπεδο των αποθεμάτων φυσικού αερίου θεωρείτο ότι δεν εγγυάται την ασφάλεια του εφοδιασμού σε φυσικό αέριο και ότι αυτό δεν ισχύει πλέον*

(1) ΕΕ αριθ. L 178, 9.7.1975, σ. 24

ότι η Οδηγία αυτή δεν αποτελεί μέσο για τον έλεγχο ή την αποτελεσματική παρακολούθηση της χρησιμοποίησης φυσικού αερίου στους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής, εφόσον αυτό δεν θεωρείτο αναγκαίο*

ότι η Οδηγία δεν εξυπηρετεί, υπό τις παρούσες συνθήκες, ούτε την εφαρμογή της ενεργειακής, ούτε της περιβαλλοντικής ή άλλης πολιτικής της Κοινότητας ή την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς ενέργειας*

ότι η Οδηγία ενδέχεται να προκαλέσει σύγχυση στα κράτη μέλη και στους επενδυτές σε θέματα που αφορούν τη χρησιμοποίηση φυσικού αερίου σε σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής και ότι αποτελεί ένα περιττό διοικητικό εμπόδιο.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ :

Άρθρο 1

Η Οδηγία του Συμβουλίου 75/404/ΕΟΚ (1) καταργείται με την παρούσα Οδηγία.

Άρθρο 2

Η παρούσα Οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

(1) ΕΕ αριθ. L 178, 9.7.1975, σ. 24

COMPETITIVENESS AND EMPLOYMENT IMPACT STATEMENT

I. What is the main reason for introducing the measure?

The fact that the existing Council Directive 75/404/EEC is inappropriate in present circumstances.

II. Features of the businesses in question. In particular:

(a) Are there many SMEs? NONE

(b) Are they concentrated in regions which are:

i. eligible for regional aid in the Member States? yes no

ii. eligible under the ERDF? yes no

III. What direct obligations does this measure impose on businesses?

NONE

IV. What indirect obligations are local authorities likely to impose on businesses?

NONE

V. Are there any special measures in respect of SMEs?

no

yes Please specify:

VI. What is the likely effect on:

(a) the competitiveness of businesses: NONE

(b) employment: NONE

VII. Have both sides of industry been consulted?

no

yes Please indicate their opinions:

ISSN 0254-1483

COM(90) 306 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR

12

Αριθ. καταλόγου: CB-CO-90-333-GR-C
ISBN 92-77-62123-0

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ

μέχρι 30 σελίδες: 3,50 ECU

για κάθε 10 επιπλέον σελίδες: 1,25 ECU

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

L-2985 Luxembourg